

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101280

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-11-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данильченко Павло Юрійович

2. Pavlo Danylchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 48007 081 Право

Дата захисту: 27-12-2023

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Державне бюро розслідувань

Код за ЄДРПОУ: 41760289

Місцезнаходження: вул. Панаса Мирного, буд. 28, Київ, 01011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 3205

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77.27

Тема дисертації:

1. Кримінальний радикалізм в установах виконання покарань: кримінологічні засади протидії
2. Criminal radicalism in institutions of execution of punishments: criminological principles of countermeasures

Реферат:

1. Дисертація присвячена розробці кримінологічних засад протидії кримінальному радикалізму в установах виконання покарань на основі комплексної його кримінологічної характеристики, опису і пояснення стану, особливостей детермінаційного комплексу, напрямів і заходів обструкції. Визначено сутність та сформовано поняття радикалізму як соціальної практики відмежування та опозиціонування, яка виходить із заперечення наявного порядку (правового, політичного, економічного, морального тощо) та установки на зміну засновків суспільного співжиття, що реалізується через умовно інтенсивну активність щодо конструювання альтернативного порядку і його діяльнису або символічну онтологізацію (вузьке бачення радикалізму); як антропологічно постійного прояву боротьби зі соціальною ентропією через невдоволення культурою, феномен цілеспрямованого, провокованого й конструйованого вивільнення соціальної енергії у напрямі суттєвих змін (відміни) культури на підставі передданого (установочного) мислення (широке бачення радикалізму). В індивідуальному вимірі радикалізм запропоновано розуміти як акт діалогічного існування у соціально-бунтівній формі, що переживається в особистісній установці на боротьбу, проявлену у

контекстуально зумовленому, маніфестуючому максимальному згущенні волі до зміни самого цього контексту і реалізації проекту свого майбутнього. Здійснено класифікацію радикалізму, надано опис і пояснення його видів. За домінуючою екзистенцією (кримінологіко-екзистенціальний підхід) виділено та охарактеризовано 9 його видів: самоактуалізаційний, мегалотимний, ізотимний, солідаризаційний, танатофобний, ресентиментарний, свободо-центруючий, свободо-елімінуючий та ігровий. В залежності від домінуючої у радикальному акті установки виділено та охарактеризовано радикалізм буттєвий (акціоністський) та привласнюючий (експансіоністський). В залежності від ступеня раціональності мотивування радикальних дій – раціонально-ідеологічний та невротичний. За критерієм часоорієнтування – ретроградний (реакційний, консервативний) та футурорадикалізм. В залежності від соціально-рольової спрямованості та функціональної приналежності радикала в системі соціальної діяльності – соціально-паразитичний та соціально-домінантний. За критерієм тієї ідеології, що покладається в основу обґрунтування радикальних дій, відповідного цілепокладання – радикалізм релігійний, світсько-політичний, побутовий, кримінально-субкультурний. Охарактеризовано феномен кримінального радикалізму в установах виконання покарань. Виділено два функціональні блоки кримінального радикалізму серед ув'язнених: 1) ендогенний, спрямований на зміну комунікативних параметрів середовища засуджених (протягом 2016–2022 рр. зареєстровано 8 умисних вбивств, 22 умисних тяжких тілесних ушкоджень, 51 випадок встановлення або поширення злочинного впливу); 2) екзогенний, спрямований проти адміністрації установ виконання покарань (ст. ст. 147, 258, 294, 342, 345, 348, 349, 391, 392 КК України); на прояви екзогенного кримінального радикалізму припадає 22,5 % від загальної кількості зареєстрованих випадків злісної непокори (ст. 391 КК України), 50 % погроз або насильства щодо працівників правоохоронних органів (с. 345 КК України) та опору (ст. 342 КК України), 100 % – решта категорій. Встановлено, що близько 80 % умисних вбивств серед засуджених вчиняються з використанням холодної зброї або предметів, спеціально пристосованих для нанесення тілесних ушкоджень; 20 % – через завдання численних ударів руками та ногами (більш ніж 95 % таких випадків – групове побиття); 95,6 % – у робочі дні; 88,5 % – у житлових зонах, 8 % – у виробничих зонах, 3,5 % – у ДІЗО і ПКТ; 9 з 10 осіб злочинців перебували на профілактичних обліках як злісні порушники режиму у виправних колоніях. Удосконалено кримінологічне розуміння природи бунтів у виправних колоніях, які характеризуються підвищеною суспільною небезпечністю, здатністю не лише дестабілізувати ситуацію в установі виконання покарань, а й суспільно-політичну ситуацію в регіоні держави або в цілій країні; за 6 років (2016–2021 р.) зареєстровано 23 бунти різного масштабу та інтенсивності (у 2022 р. сталося ще принаймні 3 бунти). Встановлено, що радикалізм серед персоналу установ виконання покарань має кримінально-правові межі, визначені складами кримінальних правопорушень, передбачених ст. ст. 115, 121, 122, 127, 365 КК України, які вчиняються на службі та щодо ув'язнених.

2. The dissertation is devoted to the development of criminological principles of combating criminal radicalism in penal institutions on the basis of its comprehensive criminological characteristics, description and explanation of the state, features of the deterministic complex, directions and measures of obstruction. The essence of radicalism is defined and the concept of radicalism is formed as a social practice of separation and opposition, which comes from the denial of the existing order (legal, political, economic, moral, etc.) and the attitude to change the foundations of social coexistence, which is realized through conditionally intensive activity in the construction of an alternative order and its active existence or symbolic ontologization (a narrow vision of radicalism); as an anthropologically permanent manifestation of the struggle against social entropy due to dissatisfaction with culture, the phenomenon of purposeful, provoked and constructed release of social energy in the direction of significant changes (removal) of culture on the basis of predetermined (establishment) thinking (broad vision of radicalism). In the individual dimension, radicalism is proposed to be understood as an act of dialogic existence in a socially-rebellious form, which is experienced in a personal attitude to struggle, manifested in a contextually conditioned, manifesting maximum concentration of the will to change this very context and realize the project of one's future. A classification of radicalism was carried out, a description and explanation of its types was provided. According to the dominant existence (criminological-existential approach), 9 of its types are distinguished and characterized: self-actualizing, megalothymic, isothymic, solidarizing, thanatophobic, resentful, free-centered,

free-eliminating, and playful. Depending on the attitude dominant in the radical act, essential (actionist) and appropriating (expansionist) radicalism is distinguished and characterized. Depending on the degree of rationality, the motivation for radical actions is rational-ideological and neurotic. According to the criterion of time orientation – retrograde (reactionary, conservative) and futuro-radicalism. Depending on the socio-role orientation and functional affiliation of the radical in the system of social activity – socially parasitic and socially dominant. According to the criterion of that ideology, which is the basis of the justification of radical actions, the corresponding goal setting – radicalism is religious, secular-political, common, criminal-subcultural. The phenomenon of criminal radicalism in penal institutions is characterized. Two functional blocks of criminal radicalism among prisoners are singled out: 1) endogenous, aimed at changing the communicative parameters of the convicts' environment (during 2016–2022, 8 intentional murders, 22 intentional grievous bodily harms, 51 cases of establishing or spreading criminal influence were registered); 2) exogenous, directed against the administration of penal institutions (Articles 147, 258, 294, 342, 345, 348, 349, 391, 392 of the Criminal Code of Ukraine); manifestations of exogenous criminal radicalism account for 22,5 % of the total number of registered cases of malicious disobedience (Article 391 of the Criminal Code of Ukraine), 50 % of threats or violence against law enforcement officers (Page 345 of the Criminal Code of Ukraine) and resistance (Article 342 of the Criminal Code of Ukraine), 100 % – the rest of the categories. It has been established that about 80 % of intentional murders among convicts are committed with the use of cold weapons or objects specially adapted for inflicting bodily harm; 20 % – due to the task of numerous blows with hands and feet (more than 95 % of such cases are group beatings); 95,6 % – on working days; 88.5% – in residential zones, 8 % – in industrial zones, 3.5 % – in punishment rooms for prisoners; 9 out of 10 criminals were on preventive records as malicious violators of the regime in correctional colonies. Improved criminological understanding of the nature of riots in correctional colonies, which are characterized by increased social danger, the ability not only to destabilize the situation in the institution of execution of punishments, but also the socio-political situation in the region of the state or in the entire country; in 6 years (2016–2021), 23 riots of varying scale and intensity were registered (at least 3 more riots occurred in 2022). It has been established that radicalism among the staff of penal institutions has criminal-legal limits determined by the composition of criminal offenses provided for in Art. Art. 115, 121, 122, 127, 365 of the Criminal Code of Ukraine, which are committed in the service and in relation to prisoners.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Данильченко П. Ю. Кримінологічний аналіз стану кримінального радикалізму серед засуджених в установах виконання покарань. *Право і безпека*. 2022. № 4 (87). С. 145-158.
- Данильченко П. Ю. Особливості детермінації кримінального радикалізму серед засуджених до позбавлення волі. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2022. № 4 (99). С. 198-212.
- Данильченко П. Ю. Кримінологічна типологія злочинців-радикалів серед засуджених до позбавлення волі. *Право і безпека*. 2023. № 1 (88). С. 146-156.
- Данильченко П. Ю. Види кримінального радикалізму : кримінологіко-екзистенціальний підхід. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2023. № 1 (28). С. 183-196.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Литвинов Олексій Миколайович

2. Oleksii Lytvynov

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2952-8258

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02066769

Місцезнаходження: вул. Чкалова, буд. 17, Харків, Харківський р-н., 61070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яковець Ірина Станіславівна

2. Iryna S. Yakovets

Кваліфікація: д. ю. н., с.н.с., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1022-3115

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 25882308

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, буд. 3, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Храмцов Олександр Миколайович
2. Oleksandr M. Khramtsov

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2149-9165

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пузирьов Михайло Сергійович
2. Mykhailo S. Puzyrov

Кваліфікація: д. ю. н., с.д., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7814-9476

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія Національної гвардії України

Код за ЄДРПОУ: 08610502

Місцезнаходження: майдан захисників України, буд. 3, Харків, Харківський р-н., 61001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черевко Кирило Олександрович
2. Kyrylo O. Cherevko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3384-8388

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Орлов Юрій Володимирвич

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Орлов Юрій Володимирвич

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Невядовський Владислав Олегович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна